

1. Obiekt

38 ZESPÓŁ DWORSKO - PARKOWY

2. Czas powstania

XVIII., XIX.,
XX w.

3. Miejscowość

R O S K O S Z

4. Adres

Roskosz

nr apteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo białskopodlaskie

gmina Biała Podlaska

pow. BIAŁA PODL.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo lubelskie

gmina Biała Podlaska

8. Właściciel i jego adres
Agencja Rolna Własności Skarbu
Państwa O/Lublin
"Galeria Podlaska" Biała Podl.

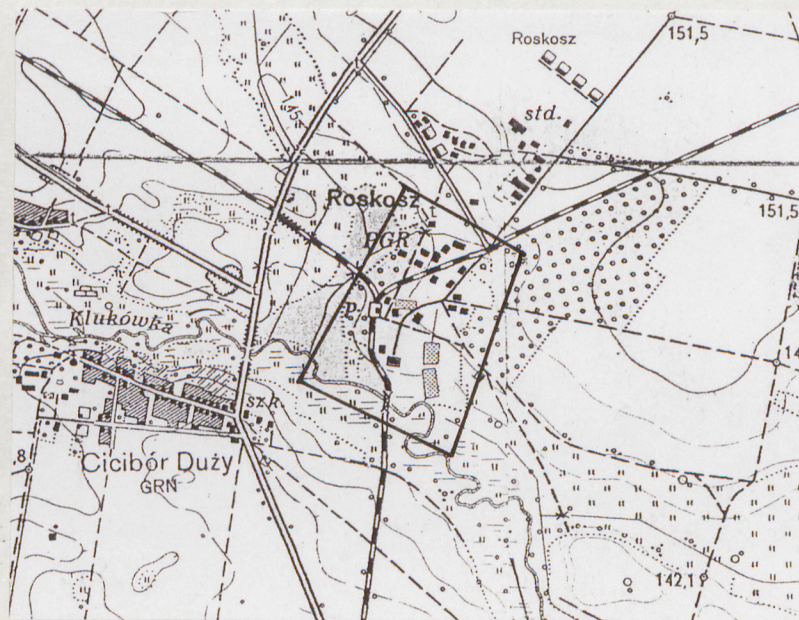
9. Użytkownik i jego adres

PGR - Roskosz
"Galeria Podlaska" Biała Podl.

10. Rejestr zabudów

Nr A-135 data 5.12.1983

A-196 z dnia 13.02.1967
Główny i stojący

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Folwark założony w XVI w., od 1579 należy do Radziwiłłów. Za Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej folwark przebudowano na rezydencję "poza miastem". W 1 poł. XVIII w. powrócił do roli folwarku. Po 1794 roku Roskosh trzymał w dzierżawie Teodor Michałowski, który dokonał częściowej przebudowy założenia, wznosił szereg nowych budynków. W 1822 Teodor Michałowski kupuje Roskosh. Ok. 1830 r. wynosi pałac. Ok. poł. XIX wieku zakłada nowy park wg. projektów Franciszka Jaszczołda. W 1842 r. Roskosh poprzez małżeństwo przechodzi w ręce Łubieńskich a pod k. XIX w. do Mielżyńskich. Po 1888 r. folwark gruntownie przebudowano. Wzniesiono gorzelnię i towarzyszące jej magazyny, murowane obory, stodoły, czworaki itp.. W 1915 roku zniszczony przez Niemców, którzy także zbudowali kolejkę wąskotorową. W okresie międzywojennym należał do Heleny Karskiej z domu Mielżyńskiej. Odnowiono park. W 1944 r. upaństwowiony, od 1949 roku własność PGR Roskosh. Część folwarczna znacznie przekształcona przez budowę nowych obiektów.

Założenie krajobrazowe.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze ujęcie oszałem instalacje)

- SYTUACJA:

Zespół dworski położony poza wsią, na pn.-wsch. od drogi Biała Podlaska - Konstantynów. Zajmuje wielohektarowy teren podzielony funkcjonalnie na kilka wydzielonych części: część parkową, folwarczną, przysiekę zach., tereny zabudowań mieszkalnych, tereny d. sadów i warzywników. Wokół biegną drogi obsadzone alejowo. PARK zajmuje wsch. połowę założenia, dotyka bezpośrednio doliny rzeki Klukówki oraz graniczy /przenika/ od zach. z przysieką i terenami warzywników. W pd.-wsch. części parku stoi dwór, w zach. stajnia paradna. Oba budynki łączy dojazd tworzący przed dworem owalny gazon. na wsch. i pn. skraju parku zlokalizowano stawy, łącząc je kanałem ze spadkiem w kierunku doliny rzeki. Wzdłuż pd. granicy parku rozciągają się tereny dawnych sadów oraz stoją trzy nowe budynki. część mieszkalna zajmuje narożnik pn.-wsch. posiada zabudowę przydrożną, nową. Folwark zajmuje teren zbliżony do kwadratu, z parkiem graniczy od strony pd.-wsch.. Posiada stare i nowe budynki w większości zlokalizowane wzdłuż zewnętrznych granic folwarku. Granice te poza parkiem wyznaczają dwie dojazdowe drogi, główna - wsch. oraz boczna zach.. Granicę pn. określa linia stodoły. Budynki stoją: przy granicy wsch. kolejno od pn. obora, magazyn paszowy, cieletnik, poza drogą pozostaje magazyn spirytusowy, przy granicy zach. spichlery, magazyny stare i nowe, obory nowe. Przy granicy z parkiem stoi gorzelnia. W części środkowej, w linii pn.-pd. magazyn części zamiennych, nowa obora, przebudowane stara kuźnia, stara stelmachnia. DROGI - zewnętrzne - do zespołu prowadzi aleja lipowa biegnąca wzdłuż pn. granicy skracająca na pd. poza wsch. granicą folwarku, zanikająca w alei głównej parku. Drogi boczne - polne prowadzą od strony wsch. i zach.. Stary dojazd główny biegł od str. pd., od Białej, poprzez most na rzece, pod dwór i dalej. W okresie II-jej wojny sokołowej zamieniono go na torfowisko. Drogi wewnętrzne stanowią przedłużenie zewnętrznych, w parku jest to aleja główna oraz aleja łącząca dawny dojazd od strony Białej z dojazdem zach. do folwarku.

ZIELEN - skupiona w parku tworzy jego krajobrazowy charakter. Uzupełniają ją aleje główna o boczne oraz olsy.

WODA - park posiada pięć połączonych ze sobą stawów oraz graniczy z rzeką.

OGRODZENIA - współczesne z metalowej siatki.

BRAMY - brak starych, współczesne, bezstylowe.

ARCHITEKTURA:

- dwór - założono kartą
- Stajnia paradna - założono kartę
- piwnica, d. oranżeria, mocno przebudowana, murowana, dwukomorowa
- gorzelnia - założono kartę
- magazyn spirytusowy - założono kartę
- magazyn paszowy - założono kartą
- obora - założono kartą
- cieletnik - założono kartę
- żrebieciarnia - założono kartę
- stodoła - założono kartę
- spichlerz - założono kartę
- magazyn części zamiennych - założono kartę
- kuźnia - mocno przebudowana, utraciła cechy zabytkowe
- stelmachnia - mocno przebudowana, utraciła cechy zabytkowe

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa 40 ha park - 13 ha	16. Przeznaczenie pierwotne zespół dworsko-parkowy z zapleczem folwarcznym	17. Urzycowanie obecne zespół dworsko-parkowy z zapleczem folwarcznym
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Patrz historia		19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Układ funkcjonalny - zachowany Zieleń - zachowana, choć zaniedbana Ogrodzenia - stare zniszczone Architektura - większość obiektów zachowana, nieliczne przebudowane Stan tech. obiektów - patrz karta	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Kontynuacja rewaloryzacji parku i dworu	

21. Akta archiwalne (rodzaj, akt, numer i miejsce przechowania)

22. Bibliografia

- Ewidencja parku w Roskoszy, 1981 r., mpis. PSOZ Biała Podl.
- Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, woj. bialsko-podlaskie, ODZ W-wa 1984 r., s-24

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Stanisław Fiedorczyk 1994 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Stanisław Fiedorczyk 1994 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr mgr Stanisław Fiedorczyk 1994 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSOZ O/Biała Podl.

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

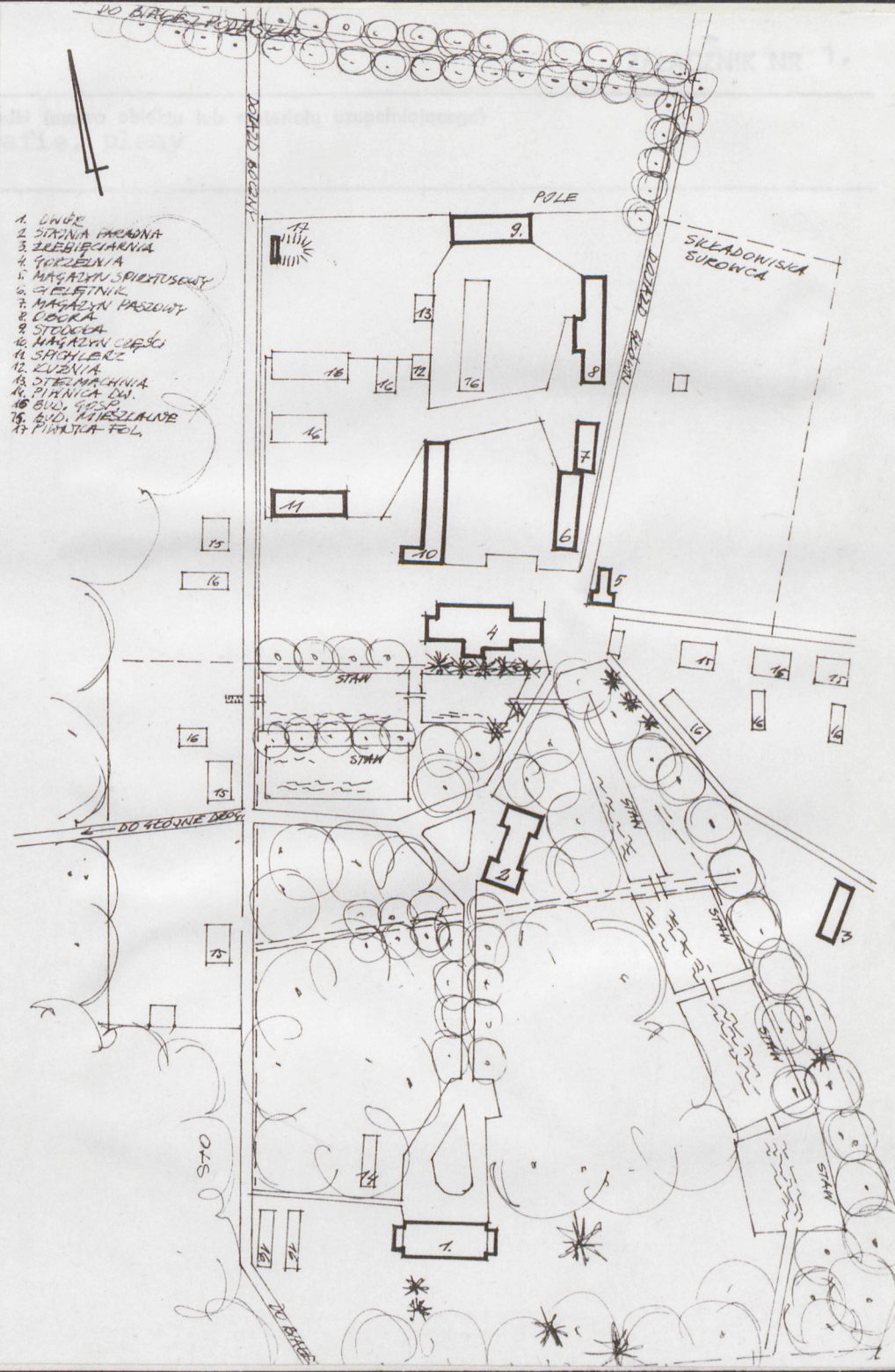
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka -2

1. Miejscowość
ROSKOSZ

3. Zawartość wkł fotogr

1. Miejscowość
ROSKOSZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
ZESPÓŁ DWORSKI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie, plany

